

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету економіки і управління

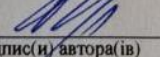
Віталій КАРПЕНКО
 Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
 24.06 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Фінанси, банківська справа та страхування Назва дисципліни

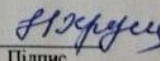
Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність – D1 Облік і оподаткування
Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма – Облік і оподаткування
Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОФП.017
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: обов'язкова (професійної підготовки)
Факультет – Економіки і управління
Кафедра – Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Форма семестрового контролю			
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття							Курсовий проєкт	Курсова робота	Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, у т.ч. ІРС					
Д	4	7	5	150	50	32		18			100				+
Де	3	5	5	150	50	32		18			100				+
З	4	7	5	150	14	8		6			136				+
Зс	3	5	5	150	14	8		6			136				+

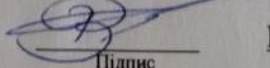
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» за спеціальністю D1 «Облік і оподаткування»

Робоча програма складена канд. екон. наук, доц. Олександр ФРАДИНСЬКИЙ
 Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

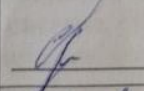
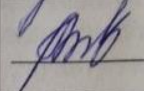
Протокол № 12 від 17 червня 2025. Зав. кафедри Ніла ХРУЩ
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління
 Протокол № 36/25 від 24 червня 2025.

Голова вченої ради факультету Віталій КАРПЕНКО
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування, канд.екон.наук, доц.	Факультет економіки і управління		Лариса СКОРОБОГАТА
Гарант освітньо-професійної програми, канд.екон.наук, доц.	Факультет економіки і управління		Наталія ПОНОМАРЬОВА
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Фінанси, банківська справа та страхування» є однією із фахових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю D1 «Облік і оподаткування» за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування».

Пререквізити – ОФП.01 Бюджетна та податкова система, ОФП.07 Менеджмент.

Постреквізити – ОФП.20 Аудит, ОФП.21 Ризикологія в обліку і оподаткуванні

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорії та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов (ІК); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01); здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці (ФК01); проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень (ФК05); демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави (ФК11);

– **програмні результати навчання**: Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем (ПРН1); знати механізм функціонування бюджетної та податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах (ПРН7); визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності (ПРН11); усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування (ПРН13); розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної соціальної, правової держави (ПРН21).

Мета дисципліни. Формування у студентів системи професійних компетентностей (знань і практичних вмінь та навичок) з теорії фінансів, грошей, кредиту і страхування, засвоєння закономірностей функціонування фінансового, кредитного та страхового ринків, як теоретичної основи фінансової політики, розвитку державних фінансів, банківської справи та страхування і надалі адаптувати здобуті знання у процесі діяльності за фахом.

Предмет дисципліни. Економічні відносини, що виникають у процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту та національного доходу, що мають на меті формування централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів.

Завдання дисципліни. З'ясування предмету фінансової науки, вивчення генезису і еволюції фінансів як економічної категорії; закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання і населення; ролі фінансів у забезпеченні економічного зростання суб'єктів ринкових відносин; тенденцій розвитку національного та міжнародного фінансового ринку; сутності, функцій, ролі та видів грошей і кредиту; механізму функціонування страхової системи в ринковій економіці; закономірностей функціонування валютного ринку і валютної системи, грошового ринку; засвоєння ролі, специфіки та практики використання грошово-кредитної політики центрального банку, напрямів діяльності банків та небанківських фінансових інститутів щодо грошово-кредитного обслуговування суб'єктів господарювання та населення в Україні.

Результати навчання. уміти вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах фінансової системи, банківництва і страхування; **аналізувати** поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному фінансовому ринку; прогнозувати майбутній розвиток фінансових відносин; **знаходити** оптимальні шляхи вирішення конкретних завдань у сфері формування та використання державних доходів, утворення і розподілу грошових доходів підприємницьких структур та домогосподарств, оптимізації видатків та витрат, організації інфраструктури фінансового ринку та фінансового механізму організації страхування; **володіти**

теоретико-методичним базисом щодо підвищення ефективності депозитної та кредитної діяльності банківської установи та формування пріоритетних напрямів комісійно-посередницьких операцій банків, визначення фінансової стійкості фінансових установ; *засвоїти* практичні навички роботи з інструментами фінансового ринку, проведення банківських операцій та здійснення страхування.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна повна форма			Заочна форма		
	лекції	прак. заняття	СРС	лекції	практ. заняття	СРС
Тема 1. Сутність та функції фінансів	2	2	6	2	2	8
Тема 2. Фінансова система та фінансова політика	2		6			8
Тема 3. Податкова система держави	2	2	6			8
Тема 4. Бюджет і бюджетна система	2		6	2	2	8
Тема 5. Бюджетний дефіцит і державний кредит	2	2	6			8
Тема 6. Фінансовий ринок	2		6			8
Тема 7. Міжнародні фінанси	2	2	6	2	2	8
Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій	2		6			8
Тема 9. Банківська система.	2	2	6			2
Тема 10. Депозитна діяльність банків	2		6	8		
Тема 11. Кредитна діяльність банків	2	2	6	8		
Тема 12. Комісійно-посередницькі операції банків	2		6	2	2	8
Тема 13. Державний фінансовий моніторинг	2	2	6			8
Тема 14. Сутність, принципи та роль страхування	2		6			10
Тема 15. Класифікація страхування	2	2	6	2	2	10
Тема 16. Організація страхування	2	2	10			10
Разом за 4-й семестр:	32	18	100	8	6	134

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	Тема 1. Сутність та функції фінансів. Сутнісна характеристика фінансів. Функції фінансів. Поняття, джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів. Літ.: [1] с.8-18; [3] с.15-24; [7] с.4-55; [8] с.11-80	2
2.	Тема 2. Фінансова система та фінансова політика. Поняття фінансової системи та принципи її побудови. Сфери та ланки фінансової системи. Фінансова політика та її характеристика. Літ.: [1] с.45-65; [3] с.24-32; [7] с.57-206; [8] с.81-109	2
3.	Тема 3. Бюджет і бюджетна система. Економічна природа та сутність бюджету. Бюджетний устрій та принципи його організації в Україні. Класифікація, принципи та джерела формування доходів бюджету. Сутність, склад та класифікація видатків бюджету. Літ.: [1] с.82-103; [3] с.43-57; [7] с.229-291; [8] с.128-147	2
4	Тема 4. Податки та податкова система. Соціально-економічний зміст та призначення податків. Елементи оподаткування та їх характеристика. Класифікація податків. Літ.: [1] с.66-81; [3] с.32-42; [7] с.293-319; [8] с.110-127	2

5.	Тема 5. Бюджетний дефіцит і державний кредит. Бюджетний дефіцит, його суть, причини виникнення та соціально-економічні наслідки. Економічна сутність та роль державного кредиту. Види та форми державного кредиту. Літ.: [1] с.115-132; [3] с.74-78; [7] с.246-257; [8] с.158-166	2
6	Тема 6. Фінансовий ринок. Поняття фінансового ринку та його функції. Структура фінансового ринку. Класифікація фінансового ринку. Сутність та типи фінансових посередників. Літ.: [1] с.237-247; [3] с.113-125; [7] с.411-432; [8] с.233-244	2
7.	Тема 7. Міжнародні фінанси. Поняття, призначення та функції міжнародних фінансів. Міжнародна фінансова політика. Складові світового фінансового ринку. Літ.: [1] с.257-376; [3] с.126-130; [7] с.486-558; [8] с.253-258.	2
8.	Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій. Сутнісна характеристика фінансів суб'єктів господарювання. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Фінансові ресурси підприємств, їх склад і характеристика. Фінансові відносини на неприбуткових організаціях. Літ.: [1] с.172-191; [3] с.166-182; [7] с.321-349; [8] с. 214-222	2
9	Тема 9. Банківська система. Сутнісна характеристика банківської системи. Складові елементи банківської системи. Статус та основні функції Національного банку України. Літ.: [2] с.90-128; [5] с.177-195; [12] с.342-412.	2
10.	Тема 10. Депозитна діяльність банків. Сутність та класифікація банківських депозитів. Порядок здійснення депозитних операцій в банках. Депозитна політика банку. Система гарантування вкладів фізичних осіб у банках України. Літ.: [2] с.61-66; [5] с.185-194; [12] с.384-387.	2
11	Тема 11. Кредитна діяльність банків. Сутність кредиту та його принципи. Форма кредиту та підходи до його класифікації. Характеристика основних видів кредиту. Літ.: [2] с. 56-65; [5] с.187-323; [12] с.388-399.	2
12	Тема 12. Комісійно-посередницькі операції банків. Поняття банківських комісійно-посередницьких операцій та їх види. Розрахунково-касові операції банків. Форфейтингові та факторингові операції. Літ.: [2] с.66-110; [4] с.248-255; [5] с.195-206	2
13	Тема 13. Державний фінансовий моніторинг. Трактуювання поняття «відмивання грошей» та характеристика основних його методів. Особливості функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. Поняття порогової фінансової операції та порядок проведення належної перевірки. Літ.: [2] с.66-110; [4] с.248-255; [5] с.195-206	2
14	Тема 14. Сутність, принципи та роль страхування. Необхідність і форми страхового захисту. Функції страхування. Принципи страхування. Літ.: [3] с.99-104; [6] с.25-32; [8] с.191-196	2
15	Тема 15. Класифікація страхування. Класифікація за критеріями страхування. Класифікація за ознаками страхування. Обов'язкове та добровільне страхування. Літ.: [3] с.109-112; [6] с.34-36; [8] с.200-203	2

16.	Тема 16. Організація страхування. Структура й органи управління страховою організацією. Порядок укладання й ведення договору страхування. Літ.: [3] с.115-118; [6] с.37-39; [8] с.205-209	2
Разом:		32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Сутність фінансів та характеристика фінансової системи Літ.: [1-12]	2
2	Бюджетна та податкова системи Літ.: [1-12]	2
3	Банківська система та види банківських операція Літ.: [1-12]	2
4	Сутність та організація страхування Літ.: [1-12]	2
Разом:		8

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
	Сутність та функції фінансів. Літ.: [1] с.8-18; [3] с.15-24; [7] с.4-55; [8] с.11-80	2
	Фінансова система та фінансова політика. Літ.: [1] с.45-65; [3] с.24-32; [7] с.57-206; [8] с.81-109	
	Бюджет і бюджетна система. Літ.: [1] с.82-103; [3] с.43-57; [7] с.229-291; [8] с.128-147	2
	Податки та податкова система. Літ.: [1] с.66-81; [3] с.32-42; [7] с.293-319; [8] с.110-127	
	Бюджетний дефіцит і державний кредит. Літ.: [1] с.115-132; [3] с.74-78; [7] с.246-257; [8] с.158-166	2
	Фінансовий ринок. Літ.: [1] с.237-247; [3] с.113-125; [7] с.411-432; [8] с.233-244	
	Міжнародні фінанси. Літ.: [1] с.257-376; [3] с.126-130; [7] с.486-558; [8] с.253-258.	2
	Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій. Літ.: [1] с.172-191; [3] с.166-182; [7] с.321-349; [8] с. 214-222	
	Банківська система. Літ.: [2] с.90-128; [5] с.177-195; [10] с.342-412.	2
	Депозитна діяльність банків. Літ.: [2] с.61-66; [5] с.185-194; [10] с.384-387.	
	Кредитна діяльність банків. Літ.: [2] с. 56-65; [5] с.187-323; [10] с.388-399.	2

	Комісійно-посередницькі операції банків. Літ.: [2] с.66-110; [4] с.248-255; [5] с.195-206	
	Державний фінансовий моніторинг. Літ.: [2] с.66-110; [4] с.248-255; [5] с.195-206	2
	Сутність, принципи та роль страхування. Літ.: [3] с.99-104; [6] с.25-32; [8] с.191-196	
	Класифікація страхування. Літ.: [3] с.109-112; [6] с.34-36; [8] с.200-203	2
	Організація страхування. Літ.: [3] с.115-118; [6] с.37-39; [8] с.205-209	2
	Разом:	18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Поняття фінансів, бюджетна та податкова системи Літ.: [1-12]	2
2	Банківська система та види банківських операція Літ.: [1-12]	2
3	Сутність та організація страхування Літ.: [1-12]	2
	Разом:	6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	6
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	6
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	6
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	6

5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	6
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	6
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Вибір теми ІДЗ.	6
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-7. Виконання ІДЗ.	6
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	6
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	6
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	6
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	6
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	6
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	6
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	6
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 8-16. Здача ІДЗ	6
17	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 8-16.	4
Разом:		100

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, розв'язування задач, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних задач), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи

стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати реферат або тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою

програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://prometheus.org.ua/>, <https://ugf.academy/>, <https://impactorium.org/uk/>, <https://vumononline.ua/>, <https://www.coursera.org/>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 4 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи	Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом		
Четвертий семестр													
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольні точки)								Тестовий контроль:	ІДЗ*	Іспит	Сума балів		
1	2	3	4	5	6	7	8	T*1-4	T5-8				
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)													
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-100**	
24-40								6-10		6-10			24-40

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; T* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота				Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
<i>Четвертий семестр</i>									
Практичне заняття				Контрольна робота		Тестовий контроль		Іспит	Сума балів
1	2	3	4	Якість виконання	Захист роботи	T1-8	T9-16		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
3-5	3-5	3-5	3-5	9-15	3-5	3-5	3-5	30-50	60-100
12-20				12-20		6-10		30-50	

Оцінювання якості виконання та захисту контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне (розв’язок задачі). Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	3	4	5
Всього балів	9		15

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання та захист контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв’язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, розуміє специфіку діяльності фінансових посередників, вміє аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між фінансовими процесами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, середній - 8 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми здобуття освіти (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

***Примітка.** *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми здобуття освіти (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	10	13	15
Теоретичне питання № 2	10	13	15
Практичне завдання	10	14	20
Разом:	30		50

***Примітка.** *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Сутність та об'єктивну необхідність фінансів.
2. Історичні та економічні передумови виникнення фінансів.
3. Поняття фінансових відносин та їх характеристика.
4. Функції фінансів.
5. Фінансові ресурси: поняття та види.
6. Роль фінансів в ринковій економіці.
7. Фінанси в наукових працях вчених-економістів
8. Фінансова система та чинники, які впливають на її побудову.
9. Фінансова політика як складова економічної політики держави.
10. Функції податків.
11. Сутність податку як основної категорії фінансів.
12. Класифікаційні ознаки податків.
13. Характеристика податкової системи України та принципів її побудови.
14. Історія становлення та особливості функціонування податкової системи України.
15. Податкова політика як складова фінансової політики держави.
16. Економічне значення бюджету, його вплив на економіку.
17. Поняття та засади бюджетного устрою.
18. Характеристика доходів бюджетної системи.
19. Характеристика видатків бюджетної системи.

20. Місцеві фінанси в Україні та міжбюджетні відносини.
21. Дефіцит бюджету як один із макроекономічних показників.
22. Причини виникнення бюджетного дефіциту та основні заходи щодо його зниження.
23. Поняття фінансових ресурсів підприємств, особливості їх формування в умовах ринку.
24. Внутрішні та зовнішні джерела формування фінансових ресурсів підприємств.
25. Власні, позикові і залучені кошти.
26. Поняття та характерні особливості фінансового ринку.
27. Структура та складові фінансового ринку.
28. Поняття фінансових інструментів та їх класифікація.
29. Економічна сутність грошей та концепції їх походження.
30. Функції грошей і механізм їх взаємодії.
31. Роль грошей у ринковій економіці.
32. Поняття грошового обороту та його економічна основа
33. Поняття грошової маси, грошові агрегати та грошова база.
34. Сутність та специфіка функціонування грошового ринку.
35. Структура грошового ринку.
36. Грошова система: сутність та основні її елементи.
37. Структура грошової системи.
38. Види грошових систем та їх еволюція.
39. Становлення та розвиток грошової системи України.
40. Сутність, причини та закономірності розвитку інфляції.
41. Грошова реформа як інструмент стабілізації грошового обігу.
42. Сутність валюти та її класифікація.
43. Валютний курс і фактори, що впливають на нього.
44. Валютне регулювання і валютний контроль як інструменти стабілізації валютної політики в Україні.
45. Основні аспекти грошово-кредитної політики України у світі сучасних монетарних теорій.
46. Сутність та основні види кредиту.
47. Сутність, організація та технологія банківського кредитування.
48. Роль кредиту в умовах розвитку національної економіки та його межі.
49. Сутність та функції фінансового посередництва.
50. Загальні ознаки фінансового посередництва, його еволюція.
51. Функції фінансового посередництва.
52. Фінансово-кредитна система та характеристика її елементів.
53. Основні види небанківських фінансових інститутів та їх розвиток в Україні.
54. Роль, значення та організація діяльності центральних банків.
55. Створення, статус, принципи організації та функціонування Національного банку України.
56. Грошово-кредитна політика Національного банку України та її роль у стабілізації економіки України
57. Поняття, функції, типи та правова основа діяльності комерційних банків в Україні.
58. Загальна характеристика операцій банку. Пасивні та активні операції комерційних банків.
59. Показники ефективності діяльності банків і механізм її забезпечення.
60. Тенденції розвитку банківського ринку України.

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Фінансовий бізнес» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Фінанси, банківська справа та страхування». <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9584>

14. Рекомендована література:

Основна

1. Івашко О.А. Теорія фінансів : навчальний посібник. Луцьк : 7БЦ, 2021. 408 с.
2. Стечишин Т.Б., Малахова О.Л. Банківська справа: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 404 с
3. Гутко Л.М., Драган О.О. Фінанси: навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2020. 156 с.
4. Волкова В.В., Волков Н.І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
5. Іванчук Н.В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
6. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.

Додаткова

7. Теорія фінансів: підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 576 с.
8. Фінанси : навчальний посібник / Л. В. Лисяк, С. В. Качула, Л. О. Міщенко, Д. А. Міщенко ; за ред. д. е. н., проф., акад. АЕН України Л. В. Лисяк. Дніпро: ТОВ “Акцент ПП”, 2017. 298 с.
9. Фрадинський О.А. Основи оподаткування: навч. посібник / О.А. Фрадинський, Львів: “Новий світ – 2000”, 2010. 345 с.
10. Фрадинський О.А. Податкова амністія в Україні: особливості здійснення та результати. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2023. №1 (127). С.120-125
11. Холодна Ю.Є., Рац О.М. Банківська система : навчальний посібник Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 316 с.
12. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 439 с.

15 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.